

Für Herz & Seele

Dla serca i duszy

Pro srdce & duši

 via
sacra

oberlausitz.
DAS KULTURENTDECKERLAND

^ Liberec

Mehr als nur eine Reise: Gehen Sie Ihren Weg

Stille Momente und vielfältige Begegnungen. Schlichte Räume und opulente Gotteshäuser. Romantische Städte und zauberhafte Naturlandschaften. Alte Geschichten und Ereignisse von gegenwärtiger Bedeutung. Traditionelle Kunstwerke und einzigartige Schätze. Die Via Sacra ist Kirchen-, Kultur-, Kunst-, Geschichts- und Politikreise in Einem. Beim Entdecken faszinierender sakraler Stätten tauchen Sie in die über 1000jährige Geschichte der Regionen Oberlausitz, Niederschlesien und Nordböhmen im Dreiländereck Deutschland, Polen und Tschechien ein. Jenseits der Wissensvermehrung verspricht Ihnen die Via Sacra vor allem stille und unvergessliche Momente. Lassen Sie die sakralen Bauten und Kunstschätze auf sich wirken. Spüren Sie hier die Geschichte. Lassen Sie die Hektik des Alltags hinter sich. Die Via Sacra lädt Sie zu einer spirituellen Erlebnistour ein, reich an Begegnungen und Überraschungen – wie zum Beispiel einem unerwarteten Abstecher nach Jerusalem.

1

Klosterstift St. Marienthal Ostritz/
Oberlausitz.

Założenie klasztorne St. Marienthal
w Ostritz: najstarszy żeński klasztor
Zakonu Cystersów w Niemczech.

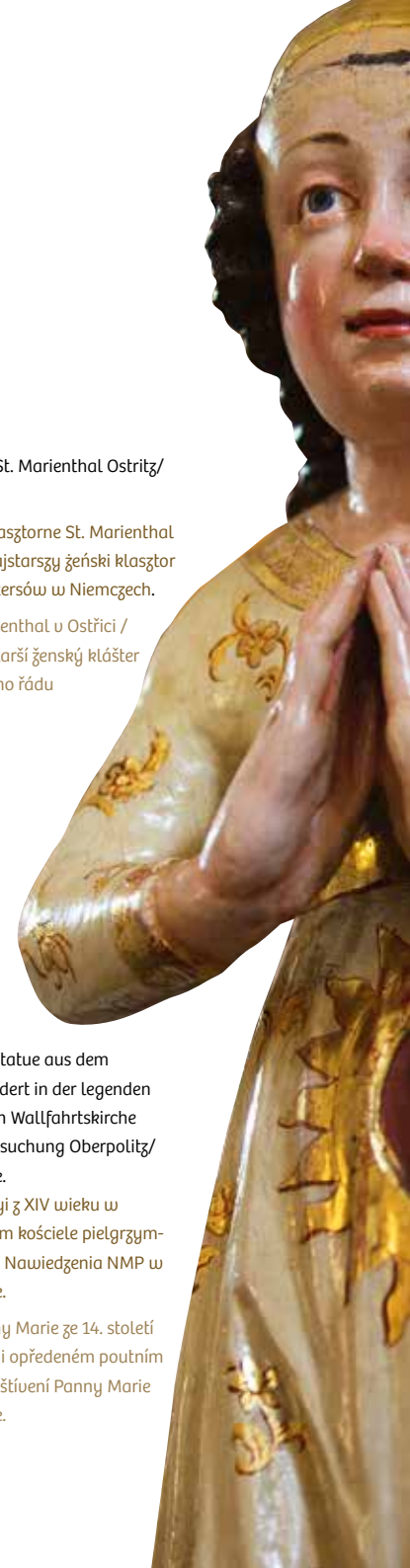
Klášter Marienthal u Ostřici /
Ostritz: nejstarší ženský klášter
cisterciáckého řádu
u Německu.

2

Die Marienstatue aus dem
14. Jahrhundert in der legenden
umwobenen Wallfahrtskirche
Maria Heimsuchung Oberpolitz/
Horní Police.

Figura Maryi z XIV wieku w
legendarnym kościele pielgrzym-
kowym pw. Nawiedzenia NMP w
Horní Police.

Socha Panny Marie ze 14. století
u legendami opředeném poutním
kostele Nauštívení Panny Marie
Horní Police.

via
sacra

PODRÓZOWANIE BEZ GRANIC.
PRZEZ WIEKI.
W ZADUMIE.

Idź Twoją własną drogą. To więcej niż podróż.

Chwile ciszy i różnorakie spotkania. Skromne miejsca i bogate wnętrza świątyni. Romantyczne miasta i przepiękne krajobrazy. Dawna historia i wydarzenia aktualne dziś. Tradycyjne dzieła sztuki i niepowtarzalne skarby. Via Sacra to wielowymiarowa podróż łącząca kościoły, kulturę, historię i politykę. Odkrywając fascynujące miejsca sztuki sakralnej zanurzysz się w ponad tysiącletnią historię regionu obejmującego Górne Łużyce, Dolny Śląsk i północne Czechy na trójstyku Niemiec, Polski i Czech. Podróżując wiele się dowiesz, a poza aspektem edukacyjnym Via Sacra oferuje przede wszystkim niezapomniane momenty ciszy i zadumy. Pozwól oddziaływać obiektem sakralnym i skarbem sztuki. Dotknij i poczuj historię. Via Sacra zaprasza Cię w podróż pełną duchowych doznań, spotkań i niespodzianek, jak chociażby krótką wizytę w Jerozolimie.

2

via
sacra

CESTOVÁNÍ BEZ HRANIC.
PŘES CELÁ STALETÍ.
V ROZJÍMÁNÍ.

Najděte si svou vlastní cestu. To je více než cestování

Pokojné okamžiky a rozličná setkání. Jednoduché prostory a bohatě zdobené chrámy Páně. Romantická města a kouzelná nedotčená krajina. Stará historie a události současného významu. Tradiční umělecká díla a jedinečné poklady. Via Sacra je cesta napříč chrámy, kulturou, uměním, historií a politikou v jednom. Při objevování fascinujících posvátných míst se ponoříte do více než tisícileté historie oblastí Horní Lužice, Dolního Slezska a severních Čech v trojmezí Německa, Polska a Česka. Kromě rozšíření znalostí je pro vás tato posvátná cesta příslibem především poklidných a nezapomenutelných momentů. Nechte sakrální stauby a umělecké poklady na sebe působit. Dotkněte se historie a zaposlouchejte se. Odložte hektický shon ušedního dne. Posvátná cesta vás zve na duchovní dobrodružnou úpravu, bohatou na setkání a překvapení – jako například nečekaná zajižďka do Jeruzaléma.

Links und rechts der Neiße: Zwei Ringe zum Verlieben

Die „Via Sacra“ verknüpft auf einer rund 550 km langen Route faszinierende kirchliche Bauten und Kunstwerke. Ausgewählt aus einer Fülle sakraler Sehenswürdigkeiten, veranschaulichen 20 Stationen beispielhaft die historischen Zusammenhänge zwischen der Oberlausitz, Niederschlesien und Nordböhmen. Die Via Sacra besteht aus zwei Routen: Ein Ring führt Sie durch die deutsche Oberlausitz, ein weiterer verbindet Stationen aller drei Länder miteinander. Diese sind gleichermaßen Ziele wie Ausgangspunkte für Touren in die nähere und weitere Umgebung. Die „Via Sacra“ läuft in Teilabschnitten parallel zur historischen „Via Regia“, der alten Verkehrs- und Handelsverbindung zwischen Ost und West. Die Strecke zwischen Lauban und Kamenz ist zugleich Teil des historischen Jakobsweges von Kiew nach Santiago de Compostela. Rechts und links der Neiße wird die Region Ihr Herz erobern. Sie wären nicht die Ersten, die zugeben, sich in dieses Stück Land verliebt zu haben!

1

Georg Emmerich, Initiator der Görlitzer Nachbildung des Heiligen Grabes in Jerusalem.

Georg Emmerich, inicjator budowy kopii Grobu Świętego z Jerozolimy w Görlitz.

Georg Emmerich, inicjator zhořelecké repliky Božího hrobu u Jeruzalémě.

2

Die katholische Kirche Heilig-Kreuz in Liberec/Reichenberg mit Altarraum.

Prezbiterium w katolickim kościele pw. Św. Krzyża w Libercu.

Katolický kostel Nalezení svatého Kříže u Liberci s kněžištěm.

3

Gnadenkirche zum Heiligen Kreuz in Jelenia Góra/Hirschberg.

Kościół Łaski pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Jeleniej Górze.

Kostel Svatého kříže u Jelení Hoře.

Po lewej i po prawej stronie Nysy: dwie pętle do zakochania

Via Sacra to długi na 550 km szlak łączący fascynujące budowle sakralne i dzieła sztuki. Spośród niezliczonych w tym regionie miejsc i obiektów wartych zobaczenia wybrano 20 punkty, które zrozumiale prezentują historyczne powiązania między Górnymi Łużycami, Dolnym Śląskiem i północnymi Czechami. Via Sacra składa się z dwóch pętli. Pierwsza z nich prowadzi przez niemieckie Górne Łużyce, druga łączy punkty rozgane we wszystkich trzech krajach. Każdy z tych punktów może być celem wyprawy i jednocześnie początkiem kolejnej wycieczki - po bliższej i dalszej okolicy. Via Sacra nakłada się częściowo na szlak Via Regia, dawną oś komunikacyjną i handlową łączącą Wschód z Zachodem. Odcinek między Lubaniem a Kamenz jest jednocześnie częścią historycznej Drogi św. Jakuba z Kijowa do Santiago de Compostela. Region po obu stronach Nysy zdobędzie Twoje serce. I nie będziesz pierwszą osobą, która zakochała się w tym pięknym kawałku świata.

Na levém i pravém břehu řeky Nisy: Dva okruhy, které si zamilujete

Via Sacra spojuje na trase dlouhé asi 550 km fascinující kostelní stauby a umělecká díla. Po důkladném výběru z bohatého množství sakrálních pamětihodností vysvětluje 20 zastávek názorným způsobem kupříkladu dějinné souvislosti mezi Horní Lužicí, Dolním Slezskem a severními Čechami. Via Sacra se skládá ze dvou tras: jeden okruh vás provede skrz německou Horní Lužici, další okruh spojí dohromady zastávky všech tří jmenovaných zemí. Tyto trasy jsou stejnou měrou cíle i výchozí body pro úpravu do blízkého i vzdáleného okolí. Via Sacra probíhá v dílčích úsecích souběžně s historickou královskou cestou (Via Regia), starým dopravním a obchodním spojením mezi východem a západem. Trasa vedoucí mezi Lubání/Lauban a Kamencem/Kamenz je zároveň součástí historické svatojakubské cesty z Kyjeva do Santiaga de Compostela. Krajina na pravém a levém břehu řeky Nisy si získá vaše srdce. Nebyli byste prvními, kteří přiznávají, že si tento kousek země zamilovali!

Schätze der Oberlausitz: so spannend kann Frömmigkeit sein

Quer durch die Oberlausitz verläuft die Schleife der Via Sacra durch wunderschöne Landschaften und mittelalterlich-romantische Städte und Dörfer. Spannende Stadtführungen, vielfältige Kulturerlebnisse, gastronomische Leckerbissen erwarten Sie und bereichern auf vielfältige Art und Weise die ohnehin schon erlebnisreichen Etappen der Via Sacra. Tauchen Sie in Görlitz und Zittau in unterschiedliche historische Epochen ein, erfreuen Sie sich am Klang der einzigartigen Sonnenorgel in der Peterskirche zu Görlitz, genießen Sie den malerischen Kurort Oybin im Zittauer Gebirge, bewundern Sie außergewöhnliche sakrale Bauten wie die Dorfkirche in Cunewalde oder den Dom St. Petri in Bautzen. Lernen Sie die ehrwürdigen Klöster St. Marienthal in Ostritz oder St. Marienstern in Panschwitz-Kuckau kennen, die heute noch ihrer Bestimmung dienen. Kultur, Geschichte, Begegnungen, jahrhundertealte Traditionen, sakrale Kunst oder beeindruckende Architektur von außergewöhnlicher Qualität – das alles finden Sie auf der Via Sacra in der Oberlausitz vereint.

1 2

Dom St. Petri Bautzen: älteste und größte Simultankirche Deutschlands.

Foto links: Sakristei-Altar im Dom St. Petri.

Katedra św. Piotra w Budziszynie to najstarszy i największy kościół symultaniczny (tzn. używany wspólnie przez dwie wspólnoty wyznaniowe) w Niemczech. Zdjęcie po lewej stronie: ołtarz w zakrystii katedry.

Chrást sv. Petra v Budyšině: nejstarší a nejučtší stejnorodní kostel Německa. Fotografie vlevo: oltář v sakristii u chrámu sv. Petra.

Skarby Górnych Łużyc: pobożność może być fascynująca

Jedna z pętli Via Sacra przebiega przez przepiękne krajobrazy oraz średnio-wieczne, romantycznie malownicze miasta i wioski Górnych Łużyc. Czekają tu na Ciebie ciekawe wycieczki z przewodnikiem, oferowane w zwiedzanych miastach, bogata oferta kulturalna oraz gastronomiczne przysmaki. Ubogacą one w różnorodny sposób i tak już urozmaicone odcinki drogi Via Sacra. W Görlitz i Żytawie/Zittau zanurzysz się w klimat różnych epok historycznych, w kościele św. Piotra i Pawła w Görlitz postuchasz dźwięku unikatowych Organów Słonecznych, w Górach Żytawskich zachwyci Cię malowniczy kurort Oybin. Godne podziwu są niezwykle budowle sakralne jak np. kościół w Cunnewalde czy katedra św. Piotra w Budziszynie/Bautzen. Poznaj stare, szacowne klasztory St. Marienthal w Ostritz i St. Marienstern w Panschwitz-Kuckau, wciąż funkcjonujące zgodnie z pierwotnym przeznaczeniem. Kultura, historia, spotkania, wielowiekowe tradycje, sztuka sakralna oraz niesamowita architektura najwyższej jakości – to wszystko znajduje się w Górnych Łużycach na szlaku Via Sacra.

2

Pokłady Horní Lužice: Tak fascynu- jící může být zbožnost

Napříč Horní Lužicí se Via Sacra vine skrz diukrásnou krajinu a romantická středověká města a vesnice. Čekají na vás poutavé prohlídky měst, rozmanité kulturní zážitky, gastronomické lahůdky, což rozličným způsobem obohatí úseky posátné cesty beztak již bohaté na zážitky. Ponořte se ve Zhořelci a Žitavě do různých historických epoch, potěšte se ze zvuku jedinečných Slunečních varhan u žitavském kostele sv. Petra a Pavla, užijte si malebné lázeňské místo Ojuín u Žitavských horách, obdivujte neobyčejné sakrální stavby jako vesnický kostel u Cunevalde nebo chrám sv. Petra u Budyšíně. Poznejte úctyhodný klášter Marienthal u Ostřici nebo klášter Marienstern u Panschwitz-Kuckau, které oba dodnes slouží svému účelu. Kultura, historie, setkání, staletá tradice, sakrální umění nebo imponující architektura neobyčejné kvality – to vše najdete na cestě Via Sacra u Horní Lužici.

1

2

1

Evangelische Brüder-Unität Herrnhut / Kirchensaal.

Ewangelicka Jednota Braterska Herrnhut / wnętrze kościoła.

Evangelická Jednota bratrská Herrnhut / interiér kostela.

2

Andacht im Kloster St. Marienstern in Panschwitz-Kuckau, das seit 1248 ununterbrochen besteht.

Modlitwa w klasztorze St. Marienstern w Panschwitz-Kuckau, istniejącym nieprzerwanie od 1248 roku.

Modlitba u klášteře Marienstern u Panschwitz-Kuckau, který existuje nepřetržitě od roku 1248.

3

Panschwitz-Kuckau Zisterzienserinnen-Abtei St. Marienstern.

Opactwo Cysterskie St. Marienstern w Panschwitz-Kuckau.

Marienstern, ženský cisterciácký klášter u Panschwitz-Kuckau.

3

4

Klosterkirche und Sakralmuseum St. Annen in Kamenz

Kościół klasztorny i Muzeum Sakralne św. Anny / St. Annen w Kamenz

Klášterní kostel a sakrální muzeum sv. Anny u Kamenci/Kamenz

5

5

Altar der Hauptkirche St. Marien in Kamenz

Ołtarz w kościele mariackim w Kamenz

Oltář hlavního kostela sv. Panny Marie u Kamenci/Kamenz

1 2

Der Herrschaftsgarten im barocken Stil als Erinnerung an den Gründer der Gemeinde Herrnhut.

Wspaniały barokowy ogród przypomina o założycielu Wspólnoty Herrnhut.

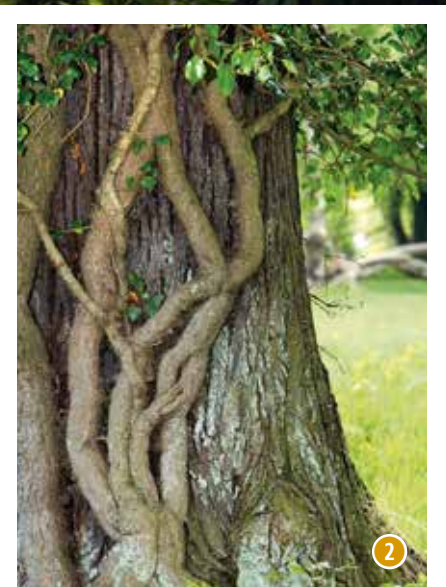
Panská zahrada u barokním slohu jako užpomínka na zakladatele obce Ochranou/Herrnhut.

3

Barocke Kirche in Cunewalde, mit mehr als 2.600 Plätzen die größte evangelische Dorfkirche in Deutschland.

Barokowy kościół w Cunewalde, wyposażony w ponad 2 600 miejsc, to największy wiejski kościół ewangelicki w Niemczech.

Barokní kostel u Cunewalde, nejuvětší evangelický vesnický kostel u Německu s více než 2 600 místy.

3

4

4

Das Große Zittauer Fastentuch von 1472 erzählt die Geschichte der Bibel in 90 Bildern. Das Kleine Fastentuch von 1573 zeigt die Kreuzigung Christi.

Wielka Żytańska Zastona Wielkopostna z 1472 roku opowiada w 90 obrazach biblijną historię. Mała Zastona z 1573 roku przedstawia ukrzyżowanie Chrystusa.

Velké žitavské postní plátno z roku 1472 uypřává u 90 obrazových výjevech biblické příběhy. Malé postní plátno z roku 1573 znázorňuje ukřižování Krista.

5

Burg und Kloster Oybin, Klostergründung Kaiser Karls IV. – stimmungsvolles Sujet für Maler der deutschen Romantik.

Zamek i klasztor Oybin, założony przez cesarza Karola IV Luksemburskiego, to częsty motyw malarzy niemieckiego romantyzmu.

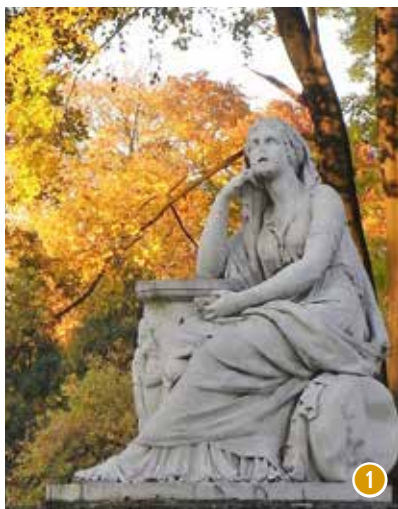
Hrad a klášter Oybin (Ojuin), založení kláštera za císaře Karla IV. – působivý syžet pro malíře německého romantismu.

5

Via Sacra in Niederschlesien: vom Barock bis zur nordischen Kunst

Der polnische Abschnitt der Via Sacra verbindet außergewöhnliche sakrale Bauten miteinander. Wer würde mitten in Mitteleuropa eine Kirche norwegischer Bauart erwarten? Der stilisierte Kreuzgang, der aus Granit erbaute Glockenturm und die wertvollen Schnitzereien die Kirche Wang ziehen jährlich über 200.000 Besucher an. In Kreszów/Grüssau erwartet Sie mit dem Zisterzienser-Kloster einer der eindrucksvollsten barocken Gebäudekomplexe in Polen. Seine Abteikirche der Allerheiligsten Jungfrau Maria stammt ursprünglich aus dem 13. Jahrhundert. Die Via Sacra führt Sie nicht nur zu Architektur- und Kunstschätzen. Sie leitet Sie durch landschaftlich wunderschöne Regionen. Das im Sommer und Winter bei Natur- und Sportfreunden beliebte Riesengebirge, das Hirschberger Tal, das mit seinen traumhaften Schlössern wie ein Gesamtkunstwerk wirkt, das Bober-Katzbach-Gebirge, welches Wanderer besonders schätzen, und das Waldenburger Bergland mit bemerkenswerten Baudenkmälern innerhalb seiner lieblichen Landschaft, sind echte Naturerlebnisse.

1 2

Kanzel in der monumentalen Gnadenkirche zum Heiligen Kreuz mit Gnadenfriedhof in Jelenia Góra/Hirschberg.

Ambona w monumentalnym Kościele Łaski pw. Podwyższenia Krzyża Świętego oraz cmentarz przykościelny w Jeleniej Górze.

Kazatelna u monumentalním kostele Svätého kříže s hřbitovom v Jelení Hoře.

Via Sacra na Dolnym Śląsku: od baroku po sztukę nordycką

Polski odcinek Via Sacra łączy unikatowe obiekty sakralne. Kto spodziewałby się kościoła w stylu norweskim w centrum Europy Środkowej? Stylizowane krzyżanki, granitowa dzwonnica i cenne drewniane rzeźby kościoła Wang przyciągają co roku ponad 200.000 zwiedzających. W Krzeszowie czeka na Ciebie pocysterski klasztor, jedno z najbardziej imponujących barokowych zamożeń w Polsce. Znajdujący się w opactwie kościół pw. Wniebowzięcia NMP pochodzi z XVIII wieku. Via Sacra poprowadzi Cię nie tylko do skarbów architektury i sztuki. Szlak przebiega również przez krajobrazowo przepiękne regiony, gwarantujące prawdziwą przygodę z naturą. Należą do nich Karkonosze, zimą i latem popularne wśród miłośników sportu i przyrody, Kottlina Jeleniogórska z obfitującą w zabytkowe obiekty Doliną Pałaców i Ogrodów, Góry Kaczawskie, szczególnie lubiane przez turystów wędrujących pieszo, oraz Góry Wałbrzyskie z niezwykle zabytkami rozsiyanymi w uroczej scenerii.

Via Sacra u Dolním Slezsku: Od baroka až k severskému umění

Polský úsek posátné cesty propojuje neobyčejné sakrální stavby. Kdo by čekal u samém srdci střední Evropy kostel norského stavebního typu? Stylizovaná křížová chodba, zvornice vybudovaná z žuly a hodnotné dřevorezby kostela Wang přitahují každoročně více než 200 000 návštěvníků. V Křešově/Kreszów/Grüssau vás spolu s cisterciáckým klášterem očekává jeden z nejvýznamnějších barokních komplexů budov v Polsku. Jeho opatství Nejsvětější Panny Marie pochází původně ze 13. století. Via Sacra vás nezavede pouze k architektonickým a uměleckým pokladům. Provede vás skrz divoké přírodní oblasti. Krkonoše, které jsou oblíbené v létě a v zimě milovníky přírody a sportu, Jelenohorská kotlina, která se svými pohádkovými zámky působí jako souborné umělecké dílo, Kaczawské hory, jichž si poutníci obzvláště cení, a Valdenburská urchovina s pozoruhodnými stavebními památkami zasazenými do její půvabné krajiny, to vše jsou skutečné přírodní zážitky.

1

1 2

Aus Norwegen in das Riesengebirge umgesetzt: der Preußische König Friedrich Wilhelm IV erwarb die in Norwegen zum Abriss vorgesehene Kirche Wang aus dem 12. Jahrhundert und ließ sie originalgetreu in Krummhübel/Karpacz wieder aufbauen. Die Stabholzkirche ist eine architektonische Perle. Besonders sehenswert: die nagelfreie Bauart und die Schnitzereien auf den Portalen und Säulen sowie die nordischen Löwen am Eingang, alles wahre Kunstwerke von Nachfahren der Wikinger!

Am 9. August 1844 wurde der Friedhof der Kirche Wang angelegt, der noch immer von der Kirchengemeinde Wang benutzt wird. (Abb. 1)

Dort sind unter anderem Grabstätten von Tadeusz Różewicz (Dichter, Schriftsteller) und Henryk Tomaszewski (Schauspieler, Gründer der weltbekannten Breslauer Pantomime). Auf der Westseite des Kirchplatzes ließ König Friedrich Wilhelm IV. im Jahre 1856 eine Gedenktafel aufstellen. Sie ist als Epitaph, der Gräfin von Reden gewidmet und trägt ihr Bild in einem Medaillon.

Z Norwegii w Karkonosze: Pruski Król Fryderyk Wilhelm IV nabył przewidziany do rozbioru kościół stupaowy z XII wieku i kazał go złożyć zgodnie z oryginałem w Karpaczu. Ta perta architektury zastępuje na uwagę z wielu względów, jak choćby sposób budowy bez użycia gwoździ, drewniane rzeźby na portalach i kolumnach oraz lwy nordyckie przy wejściu. Prawdziwe skarby sztuki potomków Wikinów!

Dnia 9 sierpnia 1844 roku przy kościele Wang założono cmentarz, który nadal służy wspólnocie wiernych Karpacza Górnego. (fot. 1) Miejsce ostatniego spoczynku znaleźli tu m. in. poeta i pisarz Tadeusz Różewicz oraz aktor i założyciel światowej sławy Wrocławskiego Teatru Pantomimy Henryk Tomaszewski. W 1856 r. król Fryderyk Wilhelm IV nakazał ustawić na zachodniej stronie przykościelnego placu tablicę pamiątkową w formie epitafium dla hrabiny von Reden, z jej wizerunkiem w medalionie.

Přemístěn z Norska do Krkonoš: pruský král Bedřich Vilém IV. získal u Norsku kostel Wang z 12. století určený k demolici a nechal ho uvěrně originálu znouu

uybudovat u Karpaczi. Tento dřevěný kostel je architektonickou perlou. Obzvláště pozoruhodný je typ stáuby bez použití hřebíků a dřevořezby na portálech a sloupech, jakož i nordičtí lvi u uchodu, uše skutečná umělecká díla potomků Vikingů! 9. srpna 1844 byl zřízen hřbitov kostela Wang, který je dodnes stále ještě používán farností Wang (obr. 1). Zde jsou mimo jiné i hrobky Tadeusze Różewicze (básník, spisovatel) a Henryka Tomaszewského (herec, zakladatel světoznámé Vratislavské pantomimy). Na západní straně kostelního prostranství nechal král Friedrich Wilhelm IV. (česky Bedřich Vilém IV.) v roce 1856 nainstalovat pamětní desku. Náhrobní nápis na ní je věnován hraběnce von Reden a nese její podobiznu v medailonku.

3

Von der Kirche Wang aus sehr gut erreichbar: die Schneekoppe (tschechisch Sněžka, polnisch Śnieżka). Mit 1.603,20 m ist sie die höchste Erhebung des Riesengebirges, der höchste Berg der Sudeten, der Mitteleuropäischen Mittelgebirgsschwelle und Tschechiens. Über den Berggipfel verläuft die Grenze von Polen und Tschechien.

Kościół Wang to dobry punkt startowy na Śnieżkę. Liczący 1.603,20 m szczyt jest najwyższym wzniesieniem Karkonoszy, Sudetów i Czech. Przez szczyt przebiega granica między Polską a Czechami.

Od kostela Wang je velice dobře dostupná Sněžka. Se svými 1 603,20 m je to nejvyšší hora Krkonoš a Čech. Přímou urcholem probíhá hranice mezi Polskem a Českem.

1 2

Zisterzienser-Klosterkomplex Krzeszów/Grüssau mit Klosterkirche und Orgel der Abteikirche.

Opactwo pocysterskie w Krzeszowie z kościołem klasztorным i znajdującymi się w nim organami.

Cisterciácký klášterní komplex Křešou s klášterním kostelem a varhany opatského kostela.

3

Gnadenbild der Muttergottes mit Jesuskind aus dem 13. Jahrhundert.

Stynąca łaskami ikona Matki Bożej z Dzieciątkiem z XIII. wieku.

Obraz milosrdné Matky Boží s Jezulátkem ze 13. století.

Via Sacra in Nordböhmen: Sakrales trifft auf Natur

Das ist kein Zufall: die Via Sacra führt Sie nah an das so genannte Böhmisches Paradies. Der Geopark der UNESCO punktet mit einem in Europa einmaligen Ensemble beeindruckender Felspartien, tiefen Tälern, Felsenstädten aus Sandstein und einladenden Wäldern. In der Nähe dieses Naturwunders finden Sie in der Kapelle der Hl. Anna in Mnichovo Hradiště/Münchengrätz die letzte Ruhestätte Albrecht von Waldstein, einer der schillerndsten Persönlichkeiten der europäischen Geschichte. Der tschechische Abschnitt der Via Sacra führt Sie zu einigen architektonischen Perlen der sakralen Baukunst und hält für Sie bewegende Geschichten sowie Kunstwerke von europäischem Rang bereit. Ob in Liberec/Reichenberg, der größten Stadt Nordböhmens, oder im von Sandsteinfelsen und Barockdenkmälern umgebenen Braunauer Kloster, Ihre Reise wird Ihnen unvergessliche Momente der Stille und nicht zuletzt des Innehaltens schenken.

1 2

Haindorfer Gnadensbild Mater Formosa. Eine 38 cm hohe gotische Statue aus dem 14. Jahrhundert. Wallfahrtskirche Maria Heimsuchung in Hejnice/Haindorf, oft genannt Böhmisches Mariagefell.

Matka Boska Łaskawa Mater Formosa z Hejnic to wysoka na 38 cm gotycka rzeźba z XIV wieku. Kościół pielgrzymkowy pw. Nawiedzenia NMP w Hejnicach, zwany często czeskim Mariagefell.

Hejnický symbol milosti Mater Formosa. 38 cm vysoká gotická socha ze 14. století.

Poutní kostel Nauštívení Panny Marie v Hejnicích, často nazývaný českým Mariagefell.

1

Via Sacra w północnych Czechach: Sztuka sakralna w spotkaniu z naturą.

To nie jest przypadek: Via Sacra zaprowadzi Cię do tzw. Czeskiego Raju. Jest to geopark UNESCO z unikatowym na europejską skalę zespołem imponujących partii skał, głębokich dolin, skalnych miast z piaskowca i rozległych lasów. W pobliżu tego cudu natury, w kaplicy św. Anny w miejscowości Mnichovo Hradiště, znajduje się grób Albrechta von Wallensteina, jednej z ciekawszych postaci europejskiej historii. Czeski odcinek Via Sacra łączy poruszające historie z perłami architektury sakralnej oraz dziełami sztuki o randze europejskiej. Czy to w Libercu, największym mieście Północnych Czech, czy też w klasztorze Broumou, otoczonym skałami piaskowca i barokowymi pomnikami, w tej podróży doświadczysz niezapomnianych momentów ciszy i refleksji.

Via Sacra u severních Čechách: Sakrální umění u harmonii s přírodou

To není žádná náhoda: Via Sacra vás uvede do blízkosti Českého ráje. Geopark UNESCO boduje jedinečným souborem úchvatných skalních výchozů, hlubokých údolí, skalních městeček z pískovce a lákavých lesů u Evropy. V blízkosti tohoto přírodního zázraku naleznete u kapli sv. Anny u Mnichově Hradišti poslední místo odpočinku Albrechta z Valdštejna, jedné z nejoslnivějších osobností evropských dějin. Český úsek cesty vás uvede k několika architektonickým perlám sakrálního stavitelství a má pro vás přichystány silné příběhy, jakož i umělecká díla evropského měřítka. Ať už v Libercu, největším městě severních Čech, nebo u Broumouškém klášteře obklopeném pískovcovými skalami a barokními památkami, vaše cesta vám poskytne nezapomenutelné okamžiky klidu a u neposlední řadě zastavení k rozjímání.

1 2

Archäologische Sensation aus dem 13. Jahrhundert: Das Kellergeschoss des Johanniterklosters der heiligen Zdislava in Český Dub/ Böhmisches Aicha ist Bestandteil einer erst vor kurzem entdeckten und schrittweise untersuchten Johanniterkommende der heiligen Zdislava und des Havel (Gallus) von Lämberg.

Archeologiczna sensacja z XIII wieku: Piwnice klasztoru joannitów pw. św. Zdzisławy Czeskiej w miejscowości Český Dub są częścią niedawno odkrytej i wciąż badanej komandorii zakonu joannitów pw. św. Zdzisławy i Gawła z Lemberka.

Archeologická senzáce ze 13. století: sklepení johanitského kláštera svatě Zdislavy v Českém Dubu je součástí teprve nedávno objevené a postupně prozkoumané johanitské komendy svatě Zdislavy a Havela z Lemberka.

3 4

Mnichovo Hradiště / Münchengrätz: Die HL. Dreikönigskirche und St. Anna Kapelle, wo sich ab 1785 die Gruft des kaiserlichen Generalissimus Albrecht von Waldsteins befindet. Beide Gebäude gehören zu dem sehenswerten Schloss- und Klosterareal, von 1622 bis 1946 im Besitz der Familie Waldstein.

Mnichovo Hradiště: Kościół Św. Trójcy i Kaplica św. Anny, gdzie od 1785 roku znajduje się grobowiec cesarskiego generalissimusa, Albrechta von Wallensteina. Obydwie budowle należą do godnego uwagi założenia zamkowo-klasztornego, będącego od 1621 do 1945 roku własnością rodu Wallenstein.

Mnichovo Hradiště / Münchengrätz: Kostel sv. Tří králů a kaple sv. Anny, kde se nachází hrobka císařského generalissima Albrechta z Valdštejna od roku 1785. Obě stavby patří k pozoruhodnému zámeckému a klášternímu areálu, od 1622 do 1946 ve vlastnictví rodiny Valdštejnů.

5

Bibliothek des Benediktinerklosters
Broumou/Braunau.

Biblioteka klaszoru benedyktynów w Broumouie.

Knihovna benediktského kláštera Broumou.

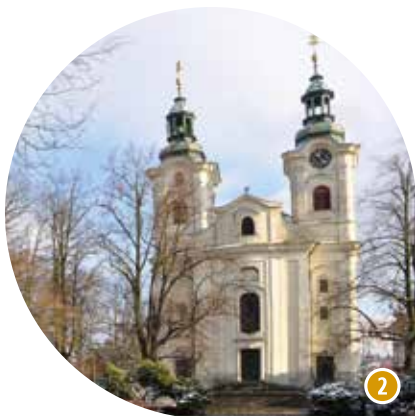
6

Das Stift Broumou/Stift Braunau ist ein Kloster
der Benediktiner in der Stadt Broumou/Braunau

Klasztor benedyktynów w Broumouie.

Klášter benediktnů v Broumouě.

2

1

Barocke Wallfahrtskirche der Heimsuchung der Jungfrau Maria in Horni Police/Oberpolitz.

Barokowy kościół pielgrzymkowy pw. NMP w Horni Police.

Barokní poutní kostel Nauštívení Panny Marie u Horní Polici.

2 3

Die katholische Kirche Heilig-Kreuz in Liberec/Reichenberg mit Altarraum.

Ottarg w katolickim kościele św. Krzyża w Libercu.

Katolícký kostel Nalezení svätého Kríže v Liberci s kněžstvom.

4

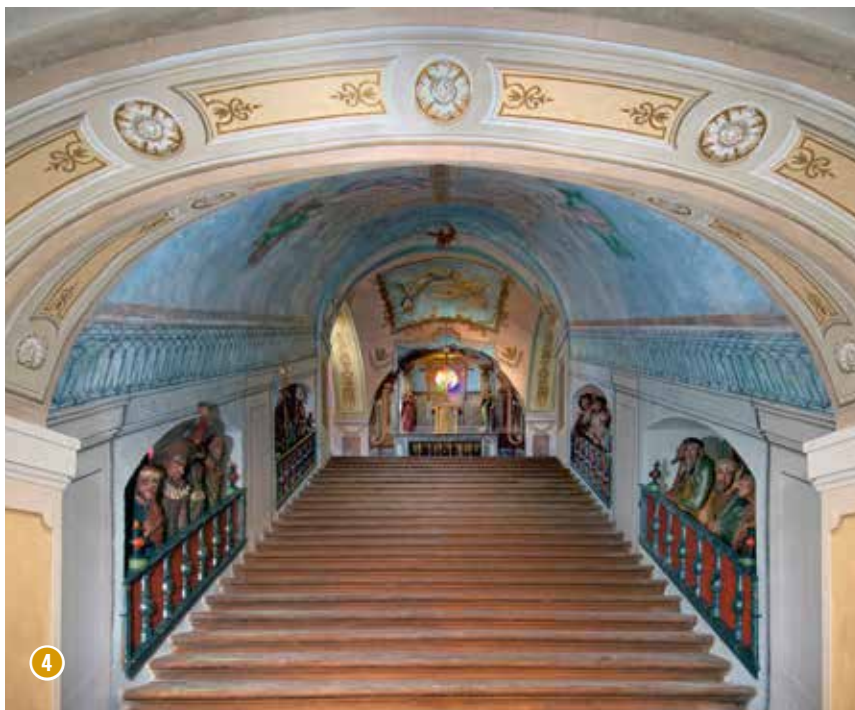
Heilige Stiege im Wallfahrtsareal von Rumburg.

„Święte Schody“ w Rumburku.

Sväté schody u poutním areálu u Rumburku.

3

4

Das Gute in der Welt ist das Gute in Dir

Raus aus dem Hamsterrad, dem Alltagsstress entfliehen, die Vergangenheit Revue passieren lassen oder große Veränderungen planen – es gibt zahlreiche Gründe, weshalb wir im Alltag das Bedürfnis haben, kurz die Zeit anzuhalten. Die Via Sacra ist ein wunderbarer Weg zur Besinnung, zur Entschleunigung und wenn Sie es mögen, zu Gott. Der Weg wird nicht nur das Ziel, sondern Ihr Ziel, sein. An allen Stationen der Route finden Sie Gelegenheit, auf viele Jahrhunderte Geschichte zurückzublicken und den Geist vergangener Zeiten zu spüren. Sie werden mit faszinierenden und dramatischen Schicksalen konfrontiert werden. Sie werden Toleranz, Krieg, Leid, Stärke, Hoffnung, Mut, Aufstieg, Mord, Verrat und vielem mehr begegnen. All das ist unsere Geschichte. Sie ist die Grundlage unserer christlich geprägten Gesellschaft und führt uns zurück zu der Frage nach dem persönlichen Glück und der Sehnsucht nach seelischem Gleichgewicht. Wir glauben, dass die Via Sacra Ihnen helfen kann, Antworten zu finden – und möglicherweise zu sich selbst.

1

Die fünfschiffige, 1497 vollendete evangelische Kirche St. Peter und Paul bildet mit Heiligem Grab, Kreuzweg und Ölberggarten ein einzigartiges Ensemble der Frömmigkeitsgeschichte und Landschaftsarchitektur in Görlitz.

Pięćonawowy, ewangelicki kościół św. Piotra i Pawła z 1497 roku tworzy wraz z Grobem Świętym, Drogą Krzyżową i Ogrodem Oliwnym jedyny w swoim rodzaju kompleks architektury krajobrazu, świadczący o pobożności dawnych mieszkańców miasta.

Pětিলodní, roku 1497 dokončený evangelický kostel sv. Petra a Paula tvoří spolu s Božím hrobem, křížovou cestou a olivětínskou zahradou jedinečný soubor zbožné historie a krajinařské architektury ve Zhořelci.

2

Kirche des Hl. Laurentius in Jablonné v Podještědí/Deutsch Gabel, seit 1996 päpstliche Basilika minor.

Kościół św. Wawrzyńca w Jablonné v Podještědí, od 1996 roku bazylika mniejsza.

Kostel svatého Vavřince v Jablonném v Podještědí, od roku 1996 papežská bazilika minor.

Dobro świata to dobro w Tobie

Jest wiele powodów, dla których każdy z nas musi się na chwilę zatrzymać w codziennym życiu. Chęć wyrwania się z kołowrotka codzienności, ucieczka przed stresem, refleksja nad przeszłością czy planowanie wielkich życiowych zmian. Via Sacra to wspaniała droga do kontemplacji, spowolnienia tempa i, jeśli chcesz, do Boga. Droga będzie nie tylko celem samym w sobie, ona będzie Twoim celem. Na wszystkich stacjach szlaku będzie okazja spojrzeć wstecz na wieki historii i poczuć ducha minionych czasów. Staniesz w obliczu fascynujących, ale i dramatycznych wydarzeń i biografii, na których piętno odcisnęły tolerancja, wojna, cierpienie, siła, nadzieja, odwaga, kariera, zbrodnia, morderstwo, zdrada. Wszystko to jest częścią naszej historii, a ta, jako fundament naszego chrześcijańskiego społeczeństwa, ciągle sprowadza się do kwestii osobistego szczęścia i tęsknoty za duchową równowagą. Wierzymy, że Via Sacra może Ci pomóc znaleźć odpowiedź na te pytania – a może i drogę do siebie.

To dobré ve světě je dobrota u Tobě

Dostat se ven ze stereotypního kolotoče, uniknout každodennímu stresu, uytavovat si u ducha zážitky z minulosti nebo plánovat velké změny – existuje spousta důvodů, proč během ušedního dne cítíme potřebu na krátký okamžik zastavit čas. Via Sacra je zágračná cesta k rozuaze, ke zpomalení, a pokud chcete, k Bohu. Tato cesta bude nejen cílem, ale i jakousi vaší metou. Na všech zastávkách této trasy naleznete příležitost ohlédnout se za mnoha stáletími historie a pocítit ducha dřívějších časů. Budete konfrontováni s fascinujícími a dramatickými osudy. Setkáte se s tolerancí, válkou, bezpráviím, mocí, nadějí, odvahou, rozmachem, uráždou, zradou a mnohým dalším. Všechno to je naše historie. Ona tvoří základ naší křesťansky utvářené společnosti a vede nás zpět k tématům, jako je osobní štěstí a touha po duševní rovnováze. Věříme, že vám posvátná cesta může pomoci nalézt odpovědi – a možná i sebe samotné.

Mit Herz & Seele

Dla serca i duszy / Pro srdce a duši

- 1 Großes und kleines Zittauer Fastentuch/ Zittauer Epitaphienschatz | Wielka i Mała Żytawska Zastona Wielkopostna/ Żytawskie Epitafia | Velké a malé žitavské postní plátno/ žitavský uzácný exemplář epitafů
- 2 Freilichtmuseum Burg und Kloster Oybin | Ruiny zamku i klasztoru w Oybin | Hrad a klášter Ojuín/Oybin (muzeum pod otevřeným nebem)
- 3 Evangelische Brüder-Unität Herrnhut | Wspólnota Bracka w Herrnhut | Evangelická Jednota bratská, Ochranou/ Herrnhut
- 4 Dorfkirche Cunewalde | Kościół wiejski w Cunewalde | Vesnický kostel, Cunewalde
- 5 Dom St. Petri mit Domschatzkammer | Katedra św. Piotra wraz ze skarbem w Budziszynie | Chrám sv. Petra s pokladnicí, Budyšín/Bautzen
- 6 Zisterzienserinnenabtei St. Marienstern Panschwitz-Kuckau | Opactwo cysterskie St. Marienstern w Panschwitz-Kuckau | Opatství cisterciaček, St. Marienstern, Panschwitz-Kuckau
- 7 Klosterkirche und Sakralmuseum St. Annen (Kamenger Altäre) | Kościół klasztorny i muzeum sakralne św. Anny w Kamenz | Klášterní kostel a sakrální muzeum sv. Anny (kamenecké oltáře)
- 8 Heiliges Grab, Kreuzweg und Evangelische Kirche St. Peter und Paul Görlitz | Grób Święty i ewangelicki kościół św. Piotra i Pawła w Görlitz | Svätý hrob, křížová cesta a evangelický kostel sv. Petra a Paula, Zhořelec/Görlitz
- 9 Zisterzienserinnenkloster St. Marienthal | Klasztor cysterek St. Marienthal w Ostritz | Klášter cisterciaček, St. Marienthal
- 10 „Grüssauer Abtei“ Krszegów/Grüssau | Opactwo i sanktuarium w Krszegowie | Opatství, Křešou/Krszegów
- 11 Kloster Broumou/Braunau | Klasztor w Broumowie | Klášter Broumou
- 12 Kirche Wang Karpacz/Krummhübel | Kościół Wang w Karpaczu | Kostel Wang, Karpacz
- 13 Gnadenkirche zum Heiligen Kreuz Jelenia Góra/Hirschberg | Kościół Łaski pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Jeleniej Górze | Kostel svatého Kříže, Jelení Hora / Jelenia Góra
- 14 Kirche Mariae Heimsuchung Hejnice/Haindorf | Kościół pw. Nawiedzenia NMP w Hejnicach | Kostel Nauštívení Panny Marie, Hejnice
- 15 Kreuzkirche mit Pestsäule Liberec | Kościół św. Krzyża i kolumna morowa w Libercu | Kostel Nalezení sv. Kříže s morovým sloupem, Liberec
- 16 Johanniterkloster und Kommende Český Dub/Böhmisch Aicha | Klasztor i komandoria joannitów w Český Dub | Johanitská komenda a klášter, Český Dub
- 17 Kapelle der Heiligen Anna Mnichovo Hradiště/Münchengrätz | Kaplica św. Anny w Mnichovo Hradiště | Kaple svaté Anny, Mnichova Hradiště
- 18 Kirche des Heiligen Laurentius Jablonné u Podještědí/Deutsch Gabel | Kościół św. Wawrzyńca w Jablonné u Podještědí | Bazilika svatého Vavřince a svaté Zdislavy, Jablonné u Podještědí
- 19 Wallfahrtsanlage Horní Police/Oberpolitz | Kościół św. Wawrzyńca w Horní Police | Poutní areál Horní Police
- 20 Loretokapelle Rumburk/Rumburg | Kaplica loretańska w Rumburku | Loretańska kaple, Rumburk

Kontakt

**Verein Via Sacra e.V. i.G.
c/o Städtische Museen Zittau**
Klosterstraße 3
02763 Zittau
Telefon +49 3583 554790
Telefax +49 3583 55479210
museum@zittau.de
www.via-sacra.info

Impressum

Herausgeber: MGO
Text, Konzept, Gestaltung:
DIE PARTNER GmbH, Görlitz
Druck: Graphische Werkstätten Zittau GmbH
Übersetzung:
ab-lingua.net; bohemia.service.de
Fotos: Titelseite: Loretokapelle in Rumburk,
Foto: Jiri Stejskal; Dietmar Träupmann Augustusburg, Internationales Begegnungszentrum St. Marienthal, Foto Weise, Jiri Stejskal, L.Stiburek, Archiwum Opactwa, Stanislaw Pribyl, Archiu der Wallfahrtskirche in Krzegow, Archive der weiteren Stationen der Via Sacra, Petr Bima, Jan Pikous, Brüder-Unität, Bartosz Pech
Mit freundlicher Unterstützung durch die Sparkasse Dresden, Kreissparkasse Bautzen, Sparkasse Oberlausitz-Niederschlesien“

Kontakt

Stowarzyszenie POGRANICZE
ul. Dolna 8
59-800 Lubań
Telefon +48 757 215 077
www.pogranicze-csb.home.pl
facebook.com/Stowarzyszenie.POGRANICZE

Stopka redakcyjna

Wydawca: Marketing-Gesellschaft Oberlausitz-Niederschlesien mbH
Teksty, koncepcja, skład graficzny:
DIE PARTNER GmbH, Görlitz
Druk: Graphische Werkstätten Zittau GmbH
Tłumaczenie:
ab-lingua.net; bohemia.service.de
Zdjęcia: strona tytułowa: Loretokapelle in Rumburk, Zdjęcie: Jiri Stejskal; Dietmar Träupmann Augustusburg, Internationales Begegnungszentrum St. Marienthal, Foto Weise, Jiri Stejskal, L.Stiburek, Archiwum Opactwa, Stanislaw Pribyl, Archiu der Wallfahrtskirche in Krzegow, Archive der weiteren Stationen der Via Sacra, Petr Bima, Jan Pikous, Brüder-Unität, Bartosz Pech
Dzięki życzliwemu wsparciu Kas Oszczędnościowych: Sparkasse Dresden / Dreżno, Sparkasse Bautzen / Budżiszyn oraz Sparkasse Oberlausitz-Niederschlesien / Górne Łużyce Dolny Śląsk.

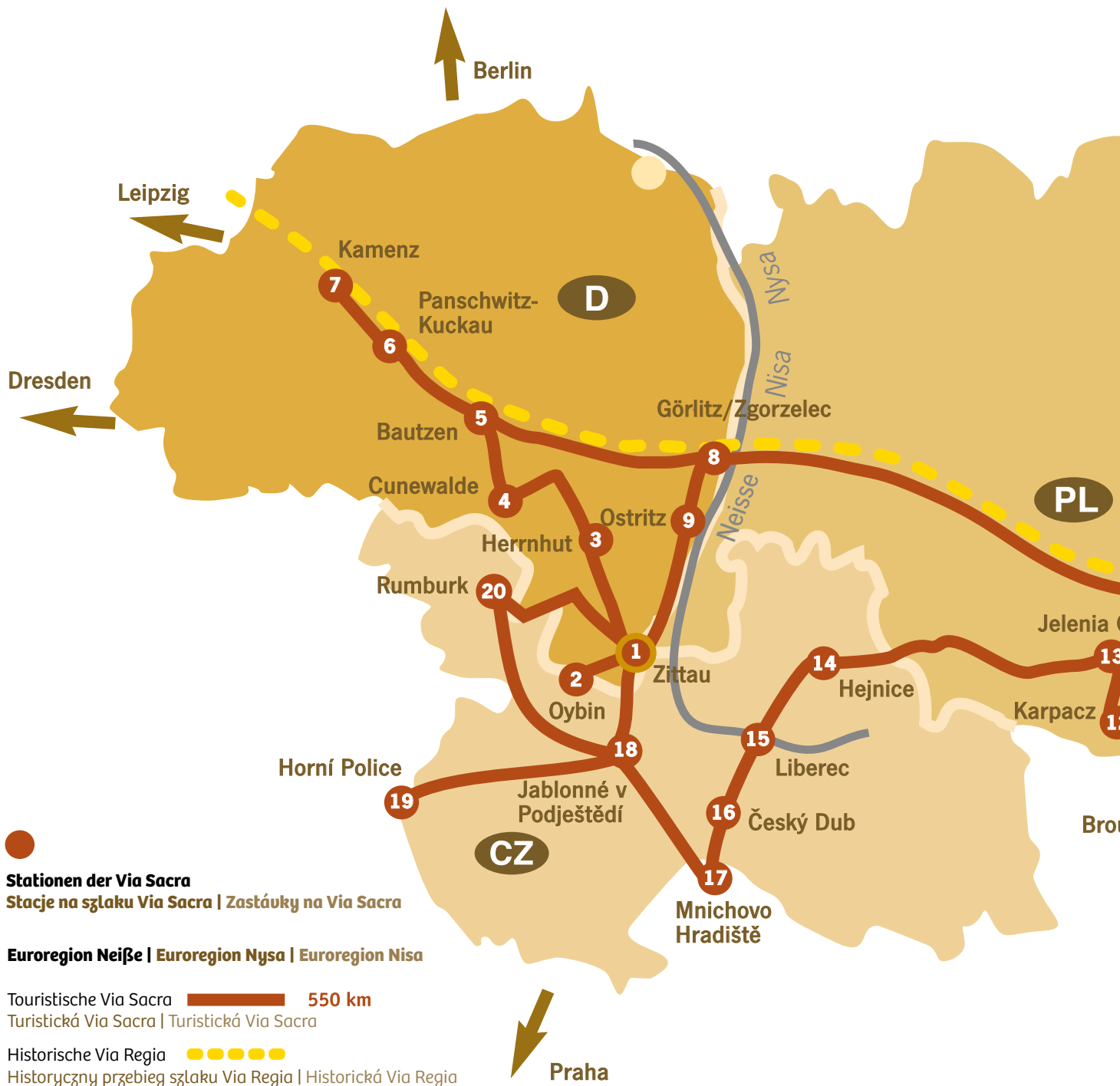
Kontaktními údaji

**Městské Informační
Centrum Liberec**
nám. Dr. E. Beneše 1
CZ-460 59 Liberec
Telefon +420 48-5101709
Fax +420 48-5243589
mic@infolbc.cz
www.infolbc.cz

Tiráž

Vydavatel: Marketing-Gesellschaft Oberlausitz-Niederschlesien mbH
Texty, Pojem, Dispozice:
DIE PARTNER GmbH, Görlitz
Vytisknout: Graphische Werkstätten Zittau GmbH
Překlady:
ab-lingua.net; bohemia.service.de
Fotografie: kryt magazine: Loretokapelle in Rumburk, **Fotografie:** Jiri Stejskal; Dietmar Träupmann Augustusburg, Internationales Begegnungszentrum St. Marienthal, Foto Weise, Jiri Stejskal, L.Stiburek, Archiwum Opactwa, Stanislaw Pribyl, Archiu der Wallfahrtskirche in Krzegow, Archive der weiteren Stationen der Via Sacra, Petr Bima, Jan Pikous, Brüder-Unität, Bartosz Pech
S přátelskou podporou spořitelny Drážďany (Sparkasse Dresden), okresní spořitelny Budyšín (Kreissparkasse Bautzen), spořitelny Horní Lužice-Dolní Slezsko (Sparkasse Oberlausitz-Niederschlesien)

Stand 2018 | Die Nummerierung der Stationen bedeutet keine Wertung oder dauerhafte Markierung, sie entspricht dem derzeit aktuellen Stand der touristischen Route.
 Stan 2018 | Numeracja punktów nie oznacza klasyfikacji poszczególnych stacji ani trwałego oznakowania szlaku, odpowiada jedynie aktualnemu statusowi trasy turystycznej.
 Stav 2018 | Dané číslování zastavení nepředstavuje žádné hodnocení nebo trvalé značení, odpovídá pro tuto dobu aktuálnímu stavu turistické trasy.

Das 500 Jahre alte Heilige Grab in Görlitz, die originalgetreueste Nachbildung der heiligen Stätten im mittelalterlichen Jerusalem.

Liczący 500 lat Grób Święty w Görlitz to najwierniejsza oryginalowi kopia Grobu Pańskiego ze średniowiecznej Jerozolimy.

500 let starý Boží hrob ve Zhořelci, replika suatých míst ve středověkém Jeruzalémě nejuvěrnější originálu.

